

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

Aika 27.03.2018, klo 18:35 - 20:26

Paikka Paijalan koulu, Paijalantie 44

### **Käsitellyt asiat**

- § 23 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 24 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 25 Etelä-Tuusulan varhaiskasvatuksen palveluverkko 2018-2025, tulevaisuuden ratkaisut**
- § 26 Yksityisen hoidon tuen kuntalisän sisarkorotus 1.8.2018 alkaen**
- § 27 Talousseuranta kasvatus- ja sivistyslautakunta 2/2018**
- § 28 Kouluruokaryhmät kaikkiin Tuusulan kouluihin, aloite**
- § 29 Jokelan yläasteen valinnaisaineiden opetussuunnitelman muutokset**
- § 30 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus**
- § 31 Ilmoitusasiat**
- § 32 Muut asiat**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

Saapuvilla olleet jäsenet

Ari Weckman  
Arto Nätkynmäki, puheenjohtaja  
Eeva-Liisa Nieminen  
Elina Väänänen  
Elisa Laitila  
Harri Hellgren  
Jerry Airikka  
Kari Kinnunen  
Karita Mäensivu  
Matti Alanko  
Katja Nordström  
Jussi Salonen, saapui 19:30

Muut saapuvilla olleet

Satu Grenfors, hallintosihteeri, sihteeri  
Markus Torvinen, opetuspäällikkö  
Hannamari Halinen, varhaiskasvatuspäällikkö  
Virpi Lehmusvaara, kasvatus- ja sivistystoimenjohtaja  
Mika Mäki-Kuhna  
Emil Jacobsson, nuorisovaltuuston edustaja

Poissa

Laura Ävall  
Lea Ahonen  
Mea Hannila-Niemelä  
Terttu Turnbull-Smith  
Elsa Mikkola  
Moona Harmanen

Allekirjoitukset

Arto Nätkynmäki  
Puheenjohtaja

Satu Grenfors  
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

09.04.2018

06.04.2018

Matti Alanko

Eeva-Liisa Nieminen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

## **§ 23**

### **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Todetaan läsnäolijat.

#### **Ehdotus**

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

#### **Päätös**

Ehdotus hyväksyttiin.

Ennen kokouksen alkua infot seuraavista asioista:

- Paijalan koulun esittely / Paijalan koulun rehtori Seppo Mentula
- Monion suunnittelun tilannekatsaus / Tuusulan lukion rehtori Seppo Kärpänen

Puheenjohtaja Jussi Salonen poistui kokouksesta klo 18.35-19.30 väliseksi ajaksi.

Lautakunta valitsi yksimielisesti puheenjohtajaksi jäsen Arto Nätkynmäen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

**§ 24**

**Pöytäkirjan tarkastus**

**Ehdotus**

Valitaan tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Matti Alanko ja Eeva-Liisa Nieminen.

**Päätös**

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

## § 25

### **Etelä-Tuusulan varhaiskasvatuksen palveluverkko 2018-2025, tulevaisuuden ratkaisut**

TUUDno-2018-457

Valmistelija / lisätiedot:

Hannamari Halinen, Markus Torvinen, Virpi Lehmusvaara  
hannamari.halinen@tuusula.fi, markus.torvinen@tuusula.fi,  
virpi.lehmusvaara@tuusula.fi  
varhaiskasvatuspäällikkö, opetuspäällikkö, kasvatus- ja sivistystoimenjohtaja

#### Liitteet

- 1 Mikkolan uuden päiväkodin tonttivaihtoehtojen vertailu 1.pdf
- 2 Päiväkotien teoreettinen laajuusarvio.pdf

Esityksessä tarkastellaan Etelä-Tuusulan varhaiskasvatuspalveluiden kokonaisuutta. Palveluverkosta on laadittu esitys, jossa Mikkolan päiväkotia ei peruskorjattaisi laajemmin vaan Etelä-Tuusulan alueelle rakennettaisiin kaksi uutta päiväkotia: Etelä-Tuusulan päiväkoti ja Kirkonkylän kampuksen päiväkoti.

Esitys koskettaa Etelä-Tuusulan osalta seuraavia toiminnassa olevia kunnallisia päiväkoteja; Mikkolan päiväkoti, Etelärinteen päiväkoti, Mattilan päiväkoti, Hyrylän päiväkoti, Väinölän päiväkoti ja Kievarin päiväkoti.

Etelä-Tuusulan varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittäminen on osa koko Tuusulan kunnan palveluverkkosuunnitelmaa, joka on tarkoitettu hyväksyä kesäkuussa 2018.

Etelä-Suomen aluehallintoviranomainen AVI suoritti kevään 2017 aikana tarkastuksen kaikkiin Tuusulan varhaiskasvatuksen yksiköihin. Tarkastuksessaan AVI toi esille korjaustarpeita mm. Mikkolan päiväkotiin. Mikkolan päiväkodissa kiinnitettiin huomioita seuraaviin seikkoihin:

- Sisälämpötilojen vaihtelua, vetoisuutta > työskentelyolosuhteet, energiatehokkuus
- Ilmastointi > iv-konehuoneen laajennus ja koneiden uusiminen
- Vaurioituneen vesikaton korjaus kosteusvaurioiden ehkäisemiseksi
- Ulkovaipassa, mm. ikkunarakenteissa, tiiveysvaurioita
- Sisätiloissa pintaremonttia, mm. märkäeteisten lattioiden vesieristeiden ja pintamateri-aalien uusimistarpeet
- Keittiön pintojen ja laitteistojen korjaus ja uusiminen
- Pihavalaistus

Peruskorjauksen hankesuunnitelma Mikkolan päiväkotia varten valmistui 30.10.2017, mutta hankesuunnitelma ei edennyt liian kalliina. Suunnitelmien ja kustannusten karsinta tehtiin tammikuussa 2018, jossa tavoitteeksi asetettiin kustannusten puolittaminen, noin 800.000,00 €, jotta päiväkodille saataisiin vielä käyttöikää noin 6 - 10 vuotta. Korjaustarpeita karsittiin vielä tästäkin helmikuun aikana. Lähtökohtaisesti Mikkolan toimipisteen korjaamiseen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

päädyttiin, koska vaihtoehtoisia uudisrakennus- tai laajennusratkaisuja etelän alueelle ei löydetty 2015-16 ja 2016-17 tehtyjen tarkasteluiden aikana.

Tilakeskuksen viimeisin arvio Mikkolan päiväkodin pakollisista vuosikorjauksista on 200.000 euroa, jolla päiväkotia voitaisiin käyttää noin viisi vuotta. Vuosikorjaukset voidaan tehdä päiväkodin kesätauon 2018 aikana ja päiväkodin ollessa käytössä. Mikkolan päiväkotia voitaisiin käyttää siihen asti, kunnes uusi Etelä-Tuusulan päiväkotitoimitus otetaan käyttöön.

Kasvatus- ja sivistystoimi on tehnyt tammi- ja helmikuun 2018 aikana laajemman esityksen palveluverkon uusimisesta. Esityksen mukaan Mikkolan päiväkotitoimitus korvataan uudella isommalla päiväkodilla (10 ryhmää) ja Kirkonkylän koulun kampukseen tulisi toinen uusi päiväkotitoimitus (9 ryhmää). Näiden päiväkotitoimitusten valmistuessa voidaan Etelärinteen, Hyrylän, Väinölän ja Kievarin päiväkodeista luopua, jotka kaikki ovat rakennuksina tulossa väistämättä elinkaarensa osalta peruskorjausvaiheeseen.

### **Palveluverkon nykytilanne**

Neliryhmäinen Mikkolan nykyinen päiväkotitoimitus on valmistunut vuonna 1990 ja on nyt vähintäänkin peruskorjauksen tarpeessa. Laaditun hankesuunnitelman mukaisen perusparannuksen kustannusarvio on 1,7 milj.€. Kaksiryhmäinen Etelärinteen päiväkotitoimitus on valmistunut vuonna 1987 ja tarvitsee myös peruskorjauksen lähitulevaisuudessa. Kolmeryhmäinen Kievarin päiväkotitoimitus on valmistunut myös 1990 ja tarvitsee lähiaikoina peruskorjauksen. Hyrylän päiväkotitoimitus, valmistunut 1971 (neljä ryhmää) ja Väinölän päiväkotitoimitus, valmistunut 1990 (kolme ryhmää), jotka sijaitsevat samalla tontilla, ovat tarkkailussa sisäilmahavaintojen vuoksi ja tarvitsevat tulevaisuudessa korjauksia tai uusia tiloja toiminnalleen. Mattilan päiväkotitoimitus, valmistunut 1976 (viisi ryhmää), siirtyy Kirkonkylän kampukseen väistötiloihin elokuussa 2018 ja toimintansa Mattilan päiväkotitoimituksessa päättää. Tulevaisuudessa Mattilan päiväkodin toiminta yhdistyy Kirkonkylän koulun yhteyteen hankesuunnittelussa olevaan Kirkonkylän kampukseen. Viisi vuotta vanhassa Pellavan päiväkodissa Riihikalliossa on laajat sisäilmakorjaukset käynnissä.

### **Lapsimäärät nykyisissä yksiköissä (28.2.tilanteen mukaan):**

Mikkolan toimintayksikkö 121

(sisältää koululla toimivan esiopetuksen ryhmän ja Etelärinteen päiväkodin)

Mattilan toimintayksikkö 108

Kievarin toimintayksikkö 57

Hyökkälän toimintayksikkö (Hyrylän ja Väinölän päiväkodit) 113

Pellavan toimintayksikkö 138

Perhepäivähoito 60

Lapsimäärät yhteensä: 597

### **Nykyisen palveluverkon kustannukset**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Nykyisillä rakennuksilla kustannukset vuositasona ovat 6,3 milj.€. (Hyrylä-Väinölä 1,3milj.€, Mattila 1,1 milj.€, Pellava 2,0milj.€, Etelärinne- Mikkola 1,3 milj.€, Kievari 0,6milj.€) Kustannukset sisältävät vuosittaiset sisäisenvuokran kustannukset, paitsi Pellava, joka on vuokrattu ulkopuoliselta taholta.

### **Väestöennuste vuosille 2018-2038**

Väestöennusteen mukaan tarkastelun kohteina olevien alueiden käyttäjämäärät tulevat pysymään melko samoina vuosien 2018-2038 ennusteiden mukaan. Mahdolliseen poikkeamaan ennusteesta voidaan vastata yksityisen palvelutarjoajien kautta. Rykmentinpuiston väestön kasvu ei ole mukana tarkastelussa. Rykmentinpuistoon rakennetaan yksityinen päiväkotit asuntomessuihin 2020 mennessä.

### **Uuden palveluverkon kustannukset**

Uudella palveluverkolla toimintakuluja saadaan vähän madallettua. Samalla voidaan hidastaa toiminta- ja tilakulujen jatkuvaa kasvua, joka seuraisi mm. useiden päiväkotien peruskorjausinvestoinneista pääomavuokrien nousuna. Uuden palveluverkon kustannukset arvioidaan olevan kolmella yksiköllä n. 6,0 milj.€. (Pellava, Kirkonkylän kampus ja Etelä-Tuusulan uusi päiväkotit.)

### **Keskitetyn palveluverkon vahvuuksia**

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet tuovat muutospaineita myös nykyisten tilojen käyttöön. Pedagogiselle toiminnalle asetetut tavoitteet määrittävät osaltaan tarvetta muunneltaville ja monimuotoisille tiloille, joissa lasten kanssa tehtävää toimintaa järjestetään. Keskitetty uudisrakennusratkaisut edistäisivät varhaiskasvatuksessa toimivien, terveellisten ja turvallisten sekä tehokkaiden tilojen käyttöä ja energiansäästöä. Samalla vanhoista peruskorjausikään tulleista pienistä yksiköistä luovuttaisiin. Isommat yksiköt lisäisivät toiminnan joustavuutta ja vähentäisivät ylläpidon resursointia ja kustannuksia.

Varhaiskasvatuksen johtamiskokonaisuuksien osalta uudet päiväkodit selkeyttäisivät ja tiivistäisivät johtamista suurempiin yksiköihin. Uudet tarkoituksenmukaiset ja varhaiskasvatuksen toimintaperiaatteisiin suunnitellut tilat tarjoaisivat alle kouluikäisille laadukkaat ja nykyaikaiset oppimisympäristöt. Suuremmissa yksiköissä säästettäisiin myös sijaiskustannuksissa. Suuremman toimintayksikön arkkitehtuurissa ja suunnittelussa tulee huomioida pienten asiakkaiden tarvitsema turvallinen ja pienimittakaavainen lähiympäristö. Uudisrakennus toisi ratkaisun sisäilmaongelmille päiväkotien osalta Etelä-Tuusulassa ja muodostaisi selkeän vetovoimatekijän uusille lapsiperheille ja kuntalaisille.

### **Uuden Etelä-Tuusulan päiväkodin sijainti**

Sijainti ehdotuksia uudelle päiväkodille on kaksi, jotka kumpikin sijaitsevat Pähkinämäentiellä. Tuusulan pääväylän varteen sijoittuminen tekee yksiköstä helposti saavutettavan myös pohjoisesta työmatkallaan Hyrylän kautta kulkeville huoltajille. Sijainnin suhteen on tehty selvitys Tuusulanväylän liikennemääristä sekä liikennemäärän kasvusta vuoteen 2040 mennessä ja liikenteen melu- ja päästöhaitoista päiväkotitoiminnalle.

### **Paikkojen korvaaminen uudella yksiköllä vai remontti**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Pelkkä Mikkolan päiväkodin peruskorjaaminen tarkoittaisi 90- alun tavoitteiden mukaisesti tehtyjen tilojen peruskorjaamista 2020 – luvun varhaiskasvatuksen tarpeisiin ja käyttöön seuraaviksi 15 vuodeksi. Myös viisi muuta alueella sijaitsevaa rakennusta odottaa omaa nykyaikaistamista ja peruskorjausta.

Varhaiskasvatuksen asema suomalaisessa yhteiskunnassa on vahva ja se vahvistuu edelleen. Myös Suomen hallituksen tekemien toimenpiteiden tavoitteena on saada varhaiskasvatuksen piiriin yhä enemmän alle kouluikäisiä lapsia. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain säätämisen ja maksujen alenemisella arvioidaan olevan myös huoltajien työllistymiseen positiivisia vaikutuksia.

### **Miten palvelut järjestetään, jos päätös uudisrakennuksesta tehdään**

Mikäli päätös uudesta palveluverkosta tehdään, aloitetaan Mikkolan päiväkotiin tarvittavat korjaukset Avin raportin edellyttämällä tavalla, pienimmällä mahdollisella budjetilla, joka mahdollistaa Mikkolassa toimimisen seuraavat 4-5 vuotta uudisrakennuksen valmistumiseen asti. Mikäli alueella tulee varhaiskasvatuspaikkojen ylitarjontaa, supistetaan toimintaa suunnitelmallisesti muista heikkokuntoisimmista tai sisäilmaoireita aiheuttavista tiloista. Lisäksi huomioidaan Amerin alueelle laajentuneen ja mahdollisesti vielä laajentuvan yksityisen toimijan kapasiteetti alueella oman toiminnan suunnittelussa ja rekrytoinnissa.

Uuden päiväkodin suunnittelussa tehdään yhteistyötä palvelumuotoilun keinoin yhdessä vanhempien ja muiden sidosryhmien kanssa.

### **Ehdotus**

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara, kasvatus- ja sivistystoimenjohtaja

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle Etelä-Tuusulan palveluverkon 2018-2025 tulevaisuuden ratkaisun seuraavasti:

Tuusulaan rakennetaan kaksi (2) uutta päiväkotia Etelä-Tuusulan päiväkoti ja Kirkonkylän kampuksen päiväkoti korvaamaan kuusi (6) päiväkotia Mikkola, Etelärinne, Mattila, Hyrylä, Väinölä ja Kievari.

### **Päätös**

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

## § 26

### Yksityisen hoidon tuen kuntalisän sisarkorotus 1.8.2018 alkaen

TUUDno-2018-456

Valmistelija / lisätiedot:  
Hannamari Halinen  
hannamari.halinen@tuusula.fi  
varhaiskasvatuspäällikkö

#### Lainsäädännöllinen tausta

Laissa lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (20.12.1996/1128) määritellään, että yksityisen hoidon tukeen kuuluu hoitoraha ja tulosidonnainen hoitolisä. Lain mukaisia hoitorahan ja hoitolisän määriä voidaan korottaa kuntalisällä, jos tuen rahoituksesta vastaava kunta niin päättää. (Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta, 20.12.1996/1128)

#### Nykytilanne

Yksityistä varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluiden tuottamista tuetaan Kelan kautta maksettavan yksityisen hoidon tuen hoitorahan/hoitolisän ja kuntalisän että esiopetuspalveluiden ostamisen avulla. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa on n. 480 lasta (Tp 2017), joista kahden tai useamman lapsen perheitä on arviolta 90.

Yksityisen hoidon tuen hoitorahan määrä määräytyy lapsen varhaiskasvatusoikeuden laajuuden mukaisesti. Kelan kautta maksettava yksityisen hoidon tuen hoitoraha on 1.1.2017 alkaen joko 63,38 €/kk tai 172,25 €/kk sen mukaan, kuinka laajaan varhaiskasvatukseen lapsella on oikeus.

Perhe voi saada

- suurempaa yksityisen hoidon tuen hoitorahaa, jos lapsella on oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen tai jos lapsen varhaiskasvatusoikeus on 20 viikkotuntia laajempi muista syistä, kuten vanhemman osa-aikatyöstä johtuen
- pienempää yksityisen hoidon tuen hoitorahaa, jos lapsen varhaiskasvatusoikeus on 20 tuntia viikossa
- esiopetuksessa tai perusopetuksessa olevasta lapsesta yksityisen hoidon tukea vain, jos lapsella on esi- tai perusopetuksen lisäksi oikeus osa-aikaiseen varhaiskasvatukseen.

#### Yksityisen hoidon tuen kuntalisän ja esiopetuksen ostopalvelukorvauksen määrät

| HOITOMUOTO                    | HOITORAHA<br>(KELA) kk/lapsi | HOITOLISÄ<br>(KELA) kk/lapsi | KUNTALISÄ<br>kk/lapsi<br>kokoaikainen |
|-------------------------------|------------------------------|------------------------------|---------------------------------------|
| Yksityinen<br>perhepäivähoito | 172,25 €                     | 0-144,85 €                   | 217 €                                 |

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

|                                                        |          |            |                                                  |
|--------------------------------------------------------|----------|------------|--------------------------------------------------|
| Kun kotiin on palkattu hoitaja                         | 172,25 € | 0-144,85 € | 308 €                                            |
| Ryhmäperhe-päivähoito                                  | 172,25 € | 0-144,85 € | 378 €                                            |
| Yksityinen päiväkotihoito                              | 172,25 € | 0-144,85 € | 600€ /<br>alle3v<br><br>360€ /yli 3 v            |
| Esiopetus ja täydentävä varhaiskasvatus                | 63,93 €  | 0-73,-06 € | 400 €<br>esiopetuskorvaus<br><br>160 € kuntalisä |
| Esiopetuksen ostopalvelukorvaus (ei varhaiskasvatusta) |          |            | 400 €<br>esiopetuskorvaus                        |

### **Yksityisen hoidon tuen kuntalisän myöntämistä koskevat ehdot**

Kuntalisän maksamisen perusedellytyksinä ovat voimassa oleva hoitosopimus yksityisen palveluntuottajan kanssa ja Kelan päätös yksityisen hoidon tuen hoitorahasta ja kuntalisästä. Kuntalisää voidaan maksaa kunnan hyväksymille yksityisille palveluntuottajille (Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta, 20.12.1996/1128). Palveluntuottajalle voidaan maksaa yksityisen hoidon tukea voimassa olevan varhaiskasvatuslain ja –asetuksen sallimasta lapsimäärästä.

Muut yksityisen hoidon tuen kuntalisää koskevat ehdot:

- Enintään 20 tuntia/viikko varhaiskasvatuksessa olevista lapsista maksetaan 40% hoitomuodon mukaisesta kuntalisästä.
- Esiopetuksen lisäksi täydentävässä päivähoidossa olevista lapsista maksetaan kuntalisää 160€/kk/lapsi.
- Sisaruslisää maksetaan 80% korkeimmasta mahdollisesta kunnallisen päivähoidon asiakasmaksusta perheen kolmannelta lapsesta alkaen.

### **Yksityisen hoidon tuen kuntalisän sisarkorotus 1.8.2018**

Yksityisen hoidon tuen kuntalisän sisarkorotusta esitetään 1.8.2018 alkaen maksettavaksi perheille, joiden lapsia osallistuu yksityisessä päiväkodissa, ryhmäperhepäiväkodissa. perhepäivähoidossa järjestettyyn varhaiskasvatukseen ja kotiin palkatun hoitajan palkkaamiseen.

Kuntalisän sisarkorotusta esitetään maksettavaksi, mikäli perheessä on yksityisen hoidon tuen piirissä vähintään kaksi lasta. Esityksen perusteena on se, että sisarkorotuksen kautta yksityinen varhaiskasvatus säilyttää asemansa varhaiskasvatuksen vaihtoehtona. Tämä tuki haetaan erillisellä hakemuksella Tuusulan kunnan kasvatus- ja sivistystoimesta.

Vaihtoehto A

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Perheen toisesta kokoaikaisessa yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta kuntalisän sisarkorotusta maksetaan 50% korkeimmasta mahdollisesta kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksusta.  
Perheen kolmannesta yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta alkaen sisarkorotusta maksetaan 80% korkeimmasta mahdollisesta kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksusta.

Osa-aikaisessa ja subjektiivisessa enintään 20 t/vk varhaiskasvatuksessa olevien lasten sisarkorotus on 40% kokoaikaisen tuen määrästä.

#### Vaihtoehto B

Perheen toisesta kokoaikaisessa yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta kuntalisän sisarkorotusta maksetaan 40% korkeimmasta mahdollisesta kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksusta.  
Perheen kolmannesta yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta alkaen sisarkorotusta maksetaan 80% korkeimmasta mahdollisesta kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksusta.

Osa-aikaisessa ja subjektiivisessa enintään 20 t/vk varhaiskasvatuksessa olevien lasten sisarkorotus on 40% kokoaikaisen tuen määrästä.

#### Vaihtoehto C

Perheen toisesta kokoaikaisessa yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta kuntalisän sisaruslisää maksetaan 100 euroa.  
Perheen kolmannesta yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta alkaen sisaruslisää maksetaan 80% korkeimmasta mahdollisesta kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksusta

Osa-aikaisessa ja subjektiivisessa enintään 20 t/vk varhaiskasvatuksessa olevien lasten sisarkorotus on 40% kokoaikaisen tuen määrästä.

| Palvelutarve                                   | Tuki perheen lapsesta | Vaihtoehto A | Vaihtoehto B | Vaihtoehto C |
|------------------------------------------------|-----------------------|--------------|--------------|--------------|
| Kokoaikainen varhaiskasvatus                   | Perheen 2. lapsi      | 144,50 e/kk  | 115,60 e/kk  | 100 e/kk     |
|                                                | Perheen 3. lapsi      | 231,20 e/kk  | 231,20 e/kk  | 231,20 e/kk  |
| Osa-aikainen ja subjektiivinen varhaiskasvatus | Perheen 2. lapsi      | 57,80 e/kk   | 46,24 e/kk   | 40 e/kk      |
|                                                | Perheen 3. lapsi      | 92,48 e/kk   | 92,48 e/kk   | 92,48 e/kk   |

#### Yhteenveto vaikutuksista

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kuntalaisen näkökulmasta yksityisen hoidon tukien sisaruskorotus mahdollistaa yksityisen varhaiskasvatuksen käytön. Positiivisena vaikutuksena on asiakasmaksujen alentuminen.

Yksityisille palveluntuottajille sisaruskorotuksen arvioidaan mahdollistavan nykyisten asiakkaiden pysymisen ja uusien asiakkaiden hakeutumisen palveluihin.

Kuntalaisen sisaruskorotuksella arvioidaan olevan yksityisen hoidon tuen kokonaiskustannuksiin. Vuoden 2018 osalta (5 kk) kustannusten arvioidaan olevan 45 000 – 66 000 euroa. Vuoden/toimintakauden kustannuksen arvioidaan olevan 91 lapsella (91x100ex12kk) 109 000 – 158 000 (91x145ex12kk) euroa. Yksityisen hoidon tuen kokonaiskustannukset ovat kuitenkin suoraan riippuvaisia yksityiseen päivähoittoon ja yksityisten päiväkotien esiopetukseen hakeutuvien lasten määrästä. Varhaiskasvatuspalveluiden kokonaiskustannuksiin yksityisen hoidon tuen sisaruskorotuksella arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia, sillä tämä menettelyllä vähennetään lasten siirtymää yksityisestä varhaiskasvatuksesta kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen.

Palvelusetelin käyttöönotto vaatii pidemmän valmisteluajan, joten toteuttamalla yksityisen hoidon tuen sisaruskorotus saadaan nopeammin vähennettyä lasten siirtymää yksityisestä varhaiskasvatuksesta kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen.

### **Ehdotus**

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara, kasvatus- ja sivistystoimenjohtaja

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää vaihtoehdon A, B tai C mukaisesti

– hyväksyä yksityisen hoidon tuen kuntalaisen sisaruskorotuksen määrät 1.8.2018 alkaen

– hyväksyä sisaruskorotuksen hakemiseen ja maksamiseen liittyvät käytänteet 1.8.2018 alkaen

### **Päätös**

Puheenjohtajan avattua keskustelun, jäsen Weckman esitti hyväksyttäväksi vaihtoehto A:n mukaisesti. Jäsen Nordström kannatti esitystä.

Lautakunta päätti yksimielisesti vaihtoehdon A mukaisesti

- hyväksyä yksityisen hoidon tuen kuntalaisen sisaruskorotuksen määrät 1.8.2018 alkaen

- hyväksyä sisaruskorotuksen hakemiseen ja maksamiseen liittyvät käytänteet 1.8.2018 alkaen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

**§ 27**

**Talousseuranta kasvatus- ja sivistyslautakunta 2/2018**

TUUDno-2018-406

Valmistelija / lisätiedot:  
Terttu Turnbull-Smith  
terttu.turnbull-smith@tuusula.fi  
talouspäällikkö

**Liitteet**

1 Kassiv tot022018.pdf

Vuoden 2018 talousarvion täytäntöönpanosäännön mukaisesti toimielinten tulee systemaattisesti seurata käyttösuunnitelmien ja tavoitteiden toteutumisesta.

Tulosalueiden ja tulosityksiköiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista raportoidaan lautakunnalle tammi-huhtikuulta ja tammi-elokuulta osavuosisikatsauksissa sekä koko vuodelta tilinpäätöksessä.

Lisäksi raportoidaan erikseen talouden ja hr-tietojen toteumista kuukausittain.

Helmikuun kuukausiraportti sisältää talouden ja henkilöstöindikaattorien toteutumisen ajanjaksolla 1.1.- 28.2.2018 ja vertailun vuoteen 2017.

Tammi-helmikuun ajanjaksolta talouden tasaisen toteutumisen vertailuluku on 16,7 %. Lautakunnan alaisen toiminnan talous kehittyi tammi-helmikuussa kokonaisuutena talousarvion mukaisena. Määrärahojen käyttöaste oli 15,8 %.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiuudistus vaikuttaa päivähoitomaksujen kertymään alentavasti. Ennuste sisältää 300 tuhannen euron tulojen vähennyksen.

**Ehdotus**

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara, kasvatus- ja sivistystoimenjohtaja

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää merkitä kuukausiraportin 2/2018 tiedoksi.

**Päätös**

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

## **§ 28**

### **Kouluruokaryhmät kaikkiin Tuusulan kouluihin, aloite**

TUUDno-2018-460

Valmistelija / lisätiedot:  
Markus Torvinen  
markus.torvinen@tuusula.fi  
opetuspäällikkö

Valtuusto 9.10.2017 § 188

Valtuutettu Ilona Toivanen on 09.10.2017 jättänyt seuraavan valtuustoaloitteen:

"Tuusulan ruokapalvelut on tehnyt todella hyvää työtä kouluruoan parissa, sekä kouluissa että päiväkodeissa. Palvelu on ollut hyvää ja avoimuus uusille ideoille ihailtavaa. Tuusulan kouluissa saa kasvisruokaa linjastosta ja esimerkiksi itse rakennettavat salaattit ovat saavuttaneet suurta suosiota oppilaiden parissa.

Edelleen kuitenkin myös Tuusulassa, kuten muuallakin Suomessa monet koululaiset, etenkin nuoret, jättävät kouluruokailun väliin. Syyt tähän ovat moninaiset alkaen ruokailutilanteesta ja jonoista, päättyen ruoan laatuun.

Yksi hyvin toimiva käytäntö lasten kouluruokailun kehittämiseksi on kouluruokatyöryhmät. Kouluruokatyöryhmä koostuu oppilas-, henkilöstö- ja keittiöhenkilökuntaedustuksesta ja se kokoontuu säännöllisesti pohtimaan erilaisia kehitys- ja parannusehdotuksia jokaisen yksikön ruokailun järjestämiseen. Osassa Tuusulan kouluista on jo olemassa ruokatyöryhmä ja tällä aloitteella toivomme sellaisen perustettavan jokaiseen kouluun."

#### **Kasvatus- ja sivistystoimen vastaus aloitteeseen:**

Aloite kouluruokatyöryhmien perustamisesta on kannatettava. Ruokapalvelut ja koulut ovat tehneet Tuusulassa hyvää työtä kouluruoan parantamiseksi. Kouluruokatyöryhmän kautta mahdollistuu vielä tiiviimpi ja säännöllisempi yhteistyö. Sitä kautta on myös mahdollista kehittää kouluruokailua sekä sen mainetta. Lukuvuoden 2018-19 alusta kaikkiin Tuusulan kouluihin perustetaan kouluruokatyöryhmä. Kouluruokatyöryhmä koostuu oppilas-, henkilöstö- ja keittiöhenkilökuntaedustuksesta ja se kokoontuu säännöllisesti lukuvuodessa pohtimaan erilaisia kehitys- ja parannusehdotuksia jokaisen yksikön ruokailun järjestämiseen. Koulu- ja ruokapalvelut arvioivat kokoontumisten määrän paikallisesti riittäväksi, jotta toiminnan kehittäminen ja kehitystyön seuranta on mahdollista.

#### **Ehdotus**

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara, kasvatus- ja sivistystoimenjohtaja

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää

- hyväksyä esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuutettu Ilona Toivasen esittämään aloitteeseen

- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

VALTUUSTO päättää

- katsoa valtuutettu Ilona Toivasen 9.10.2017 § 188 esittämän aloitteen tulleen käsitellyksi.

**Päätös**

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

## § 29

### Jokelan yläasteen valinnaisaineiden opetussuunnitelman muutokset

TUUDno-2017-1289

Valmistelija / lisätiedot:  
Markus Torvinen  
markus.torvinen@tuusula.fi  
opetuspäällikkö

#### Liitteet

1 Jokelan yläasteen valinnaisaineiden opetussuunnitelmat 27.2.2018.pdf

#### **Kasvatus- ja sivistyslautakunta 15.12.2017 § 70**

Tuusulan yläkoulujen koulukohtaiset muiden valinnaisaineiden suunnitelmat sekä yhteiset taito- ja taideaineiden valinnaisten tuntien opetussuunnitelmat

Opetushallituksen vuonna 2014 laatimien opetussuunnitelman perusteiden mukaiseen opetukseen siirrytään peruskouluissa Opetushallituksen määräyksen mukaisesti porrastetusti. Uusi opetussuunnitelma on käytössä jo alakoulussa sekä yläkoulun seitsemännellä luokalla. Ensi lukuvuonna mukaan tulee 8. luokka ja vuonna 2019 9. luokka. Uuteen opetussuunnitelmaan liittyy 8:lla ja 9:llä luokalla oppilaan valinnaisuutta.

Oppilasvalintaa sisältävät aineet jaetaan muihin valinnaisiin sekä taito- ja taideaineiden valinnaisiin. Tuusulan tuntijako määrittää, että muita valinnaisia on sekä kahdeksannella että yhdeksännellä luokalla neljä vuosiviikkotuntia. Koulut laativat muihin valinnaisiin koulukohtaiset suunnitelmat, jotka muodostavat koulukohtaiset Tuusulan perusopetuksen opetussuunnitelman liitteen. Koulujen lukuvuosisuunnitelmissa määritellään syksyisin ne valinnaisaineet, joita kukin koulu muiden valinnaisten suunnitelmastaan kyseisenä lukuvuonna oppilailleen tarjoaa.

Taito- ja taideaineiden valinnaiset tunnit tarkoittavat, että oppilas valitsee taito- ja taideaineen (musiikki, kuvataide, liikunta, kotitalous, käsityö), jota opiskelee sekä 8.lla että 9.lla luokalla kaksi vuosiviikkotuntia kaikille pakollisen oppimäärän lisäksi. Taito- ja taideaineiden valinnaisiin tunteihin on tehty kunnan yhteiset opetussuunnitelmat.

Klemetskogin koulun ruotsinkielinen opetussuunnitelma

Lautakunta on jo aiemmin hyväksynyt Klemetskogin koulun ruotsinkielisen opetussuunnitelman liitteen. Nyt hyväksyttäväksi tuodaan ops, joka yhdistää käännöstoimiston kääntämän muun opetussuunnitelman sekä Klemetskogin ops-liitteen yhdeksi ruotsinkieliseksi opetussuunnitelmaksi.

Joustavan perusopetuksen opetussuunnitelmakirjaukseen lisäys

Tuusulassa joustavaa perusopetusta järjestetään 9. luokan oppilaille Jokelan ja Hyrylän yläasteilla sekä Hyökkälän koulussa. Joustavan perusopetuksen ryhmä JOPO on Tuusulassa tehostetun tuen pienryhmä, jossa oppimisen tavoitteet kirjataan oppimissuunnitelmaan. Perusopetuksen opetussuunnitelman joustavaa perusopetusta käsittelevään lukuun esitetään liitettäväksi Täältä tullaan elämä -kurssi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

## **Päätös**

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti hyväksyä yllämainitut muutokset Tuusulan perusopetuksen opetussuunnitelmaan.

---

## **Kasvatus- ja sivistyslautakunta 27.3.2018**

Kasvatus- ja sivistyslautakunta on kokouksessaan 15.12.2017 § 70 päättänyt Tuusulan yläkoulujen koulukohtaisista muiden valinnaisaineiden suunnitelmista sekä yhteisistä taito- ja taideaineiden valinnaisten tuntien opetussuunnitelmista.

Jokelan yläasteen valinnaisaineiden opetussuunnitelmaan (muut valinnaiset) esitetään lisättäväksi seuraavat kurssit:

Kotitalous

Kuvataiteen lisäkurssi

Tekstiilityö

Välittävä ihminen, osallistuva kansalainen

Yrittäjyyskurssi

## **Ehdotus**

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara, kasvatus- ja sivistystoimenjohtaja

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää hyväksyä yllämainitut muutokset Jokelan yläasteen valinnaisaineiden opetussuunnitelmaan.

## **Päätös**

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

**§ 30**

**Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus**

**Kasvatus- ja sivistystoimenjohtajan päätökset:**

21.3.2018 § 21 Koulujen kansainvälisen toiminnan rahoitus 2018

15.3.2018 § 18 Kasvun ja oppimisen tuen palvelut / Pedagoginen ict-  
asiantuntija 1.8.2018 alkaen toistaiseksi / KM Arttu Tirkkonen

**Opetuspäällikön päätökset:**

15.3.2018 § 15 Ström Hanna ja Kiuru Kim / Viranhaltijan siirtäminen toiseen  
virkaan 1.8.2018 alkaen

15.3.2018 § 14 Närhi Pia / Irtisanoutuminen perusopetuksen lehtorin virasta  
1.8.2018 alkaen

15.3.2018 § 13 Manninen Paula / Irtisanoutuminen luokanopettajan virasta  
1.8.2018 alkaen

9.3.2018 § 11 Tutkimuslupa / Oppimistutkimuksen keskus, Turun yliopisto,  
Turunen Tiina, Tutkimuksen aiheena ALLU-Ala-asteen lukutesti: Luetun  
ymmärtämisen tehtävien uuden normiaineiston kerääminen

9.3.2018 § 9 Koulunkäynninohjaajien vakinaistaminen 6.8.2018 alkaen

9.3.2018 § 10 Pukkala Mirkka / Irtisanoutuminen luokanopettajan virasta  
19.3.2018 alkaen

**Varhaiskasvatuspäällikön päätökset:**

15.3.2018 § 5 Turpeinen Eeva-Liisa / Irtisanoutuminen koulunkäynninohjaajan  
tehtävästä 1.9.2018 alkaen

**Rehtoreiden päätökset:**

16.3.2018 § 3 Lepolan koulun luokanopettajan viransijaisuus 19.3.-2.6.2018  
tradenomi Erja Palviainen

16.3.2018 § 1 Klemetskogin koulu, luokanopettaja 1.8.2018-31.7.2019 FM  
Helena Rönnholm

16.3.2018 § 2 Klemetskogin koulu, luokanopettaja 1.8.2018-31.7.2019,  
lastentarhanopettaja Bettina Hiltunen

21.3.2018 § 4 Hyökkälän koulu, erityisluokanopettaja 1.8.2018-31.7.2019  
koulunkäynninohjaaja Liisa Sulavuori

13.3.2018 § 3 Hyökkälän koulu, erityisluokanopettaja 1.8.2018-31.7.2019  
kasvatustieteiden kandidaatti Juha Välipakka

6.3.2018 § 2 Hyökkälän koulu, perusopetuksen päätoiminen tuntiopettaja  
1.8.2018-31.7.2019 FM Mia Jyrkinen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

6.3.2018 § 1 Hyökkälän koulu, perusopetuksen päätoiminen tuntiopettaja  
1.8.2018-31.7.2019 FM Mia Tihinen

Päätökset on toimitettu lautakunnan jäsenille sähköpostitse kokouskutsun liitteenä.

**Ehdotus**

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää olla ottamatta viranhaltijapäätöksissä mainittuja asioita käsiteltäväksi.

**Päätös**

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

## **§ 31**

### **Ilmoitusasiat**

#### **Kasvatus- ja sivistystoimenjohtajan päätökset:**

5.3.2018 § 17 Kasvatus- ja sivistystoimen kehittämis- ja hallintoyksikön esimiehisyys 1.3.2018 alkaen / Kasvatus- ja sivistystoimenjohtaja Virpi Lehmusvaara

27.2.2018 § 14 Vaunukankaan päiväkodin irtaimen omaisuuden poisto

#### **Opetuspäällikön päätökset:**

27.2.2018 § 8 Riihikallion koulun rehtorin tehtävien hoitaminen ajalla 1.3.-3.6.2018 Apulaisrehtori Laura Nuikka, apulaisrehtorin tehtäviä hoitaa ko. ajalla lehtori Katariina Pekuri

18.2.2018 § 6 Kellokosken koulu, perusopetuksen lehtori 1.8.2018-31.7.2021 FM Antti Alanko

18.2.2018 § 7 Kasvun ja oppimisen palvelut / VESO2018 -koulutuspäivän suunnittelutyöryhmän nimeäminen

#### **Varhaiskasvatuspäällikön päätös:**

28.2.2018 § 3 Keitaanranta Arja, irtisanoutuminen ryhmäavustajan tehtävästä 23.2.2018 alkaen

#### **Rehtorin päätökset:**

28.2.2018 § 1 Lepolan koulun luokanopettajan viransijaisuus 5.3.-2.6.2018, ArnO Kaisa Vehkakoski

28.2.2018 § 2 Lepolan koulun luokanopettajan viransijaisuus 26.2.-2.6.2018, lastenohjaaja Liina Tuul

Päätökset on toimitettu lautakunnan jäsenille sähköpostitse kokouskutsun liitteenä.

#### **Ehdotus**

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää merkitä ilmoitusasiat tiedoksi.

#### **Päätös**

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

**§ 32**

**Muut asiat**

- A2-kielivalinnat 2018-2019 / opetuspäällikkö Markus Torvinen esitteli asiaa
- Koulujen kansainvälinen toiminta / opetuspäällikkö Markus Torvinen esitteli asiaa
- ESHA syksyllä 2018 Tallinnassa, kansainvälinen seminaari rehtoreille, lautakunta suhtautui myönteisesti Tuusulan rehtoreiden osallistumiseen ko. seminaariin
- FB-ryhmä perustettu kasvatus- ja sivistystoimen lautakuntien puheenjohtajiston toimesta, ensisijaisesti luottamushenkilöiden ylläpitämä, virkamiehet vastaavat virka-aikana mahdollisuuksien mukaan
- Lautakunta ottaa käyttöön WhatsApp-pikaviesti palvelun (puheenjohtaja Jussi Salonen luo käyttäjäryhmän)

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

**Muutoksenhakukielto**

§23, §24, §25, §27, §28, §31, §32

**Muutoksenhakukielto**

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

## **Oikaisuvaatimus**

§26, §29, §30

### **Oikaisuvaatimusohje**

Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

### **Tiedoksisaanti**

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon, ei lueta määräaikaan.

### **Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö**

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- muutoksenhakijan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset muutoksenhakijalle voidaan toimittaa.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, kirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Asiamiehen, ellei tämä ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään valtakirja.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa.

Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

### **Oikaisuvaatimuksen toimittaminen**

Oikaisuvaatimus on toimitettava Tuusulan kunnalle virka-aikana ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä postitse, sähköpostilla tai telefaxilla, käyttäen alla olevia yhteystietoja:

Tuusulan kunta, kasvatus- ja sivistyslautakunta

Osoite: Hyryläntie 16, PL 60, 04301 Tuusula

Sähköposti: kirjaamo(at)tuusula.fi

Puh. vaihde: 09 87 181